

81 1. Beh. af Forst. t. Finantslov f. Finantsaaret fra 1. April 1875 til 31. Marts 1876. 82

tale. Til Folkehøjskolerne er der som bekendt bevilget et Beløb af 11,000 Rd. eller 22,000 Kr. Ved Uddelingen af disse Penge bliver der indlertid krævet Underretning om, hvilken Højskole den Paagjældende vil søge, og der kræves tillige Attest for, at han ikke alene er værdig og trængende, men ogsaa begavet, og endelig knyttes der dertil en Forpligtelse til at blive paa Højskolen i et helt Kursus. Disse tre Fordringer, der stilles til dem, som søge Del i de Penge, der bevilges til Højskolerne, anser jeg for vigtige og uheldige. Det er nemlig vel bekendt, at der gives Højskoler, som yndes af den ene Side, og Højskoler, der yndes af den anden Side, og det bør vistnok overlades til de Bedkommende selv at vælge, hvilken af disse Højskoler de ville søge. Det er uheldigt at kræve Oplysning derom forud; thi det vækker Formodning om, at det kan have Indvirkning paa Afgjørelsen af, om man vil tilstaa de Bedkommende Understøttelse eller ikke. Det er heller ikke rigtigt, at der kræves Attest for, at de, der søge Understøttelse til Højskolen, skulle være begavede, thi der er forbundet Banfælighed ved at faae at vide, hvem der skal udstede en saadan Attest, og hvis Attest der skal tillægges størst Vægt. Det vil medføre den Banfælighed, at rent personlige Hensyn let kunne komme i Betragtning. Endelig er det ikke rigtigt at de unge Menninger, der faae denne Understøttelse, tilpligtes at blive paa Højskolen et helt Kursus igennem; thi de ville ikke kunne være der en hel Vinter for ringere end 60 Rd., og da Understøttelserne i Regelen kun ere paa 30 Rd., forudsætter man altsaa, at de skulle lægge lige saa meget til af deres egen Lomme, som Understøttelsen andrager, hvorved Enkelte ville kunne blive unddragne dette Gode. Jeg henleder den høitærede Ministers Opmærksomhed derpaa, for at der mulig kan gjøres Forandring i saa Henseende. Dernæst vil jeg tillade mig at gjøre nogle Bemærkninger om visse økonomiske Forhold ved Sørs Akademi. Fiskeriet i Søer Søer har tidligere været drevet paa en meget uhenfigtsmæssig Maade, ja man kan maasse sige, at det egentlig slet ikke har været drevet i temmelig lang Tid. No af Søerne have i 9 Aar ikke været bortforpagtede, og en tredie af dem er bleven ledig for adskillige Maaneder siden, men jeg ser ikke i Finantslovsforslaget, hvad man agter at gjøre ved den. Ifølge Anmærkningerne til Finantsloven paaregnes der en aarlig Indtægt af 108 Kr. af de to Søer, men jeg vil tillade mig at henlede Opmærksomheden paa, at der ved disse Søer findes en Bolig med Jord, som ved Salg

vil kunne indbringe langt Mere end denne Sum kapitaliseret, og det Samme er Tilfældet ved den tredie Sø, Sørs Sø. Dersom den hidtil værende Forpagterbolig ved Lul Sø, Opsyndsmandsboligen ved Sørs Sø og det dertil hørende Jordaveal blev bortsolgt ved Auktion, vilde der endog kunne indbringes en 6 à 7000 Rd. Man vil saaledes se, at Spørgsmaalet her dreier sig om ganske andre Summer end de 108 Kr. kapitaliseret; men desuagtet vil man beholde Fiskerierne ved Sørs. Der findes ogsaa ved Sørs en Række af tilbelsmøblerede Friboliger for forskjellige Autoriteter, der yderst sjældent komme der, og endelig er der for endel Aar tilbage blevet negtet en Fernport ved Sørs, som nu dog er bleven anskaffet og opført. Der findes ogsaa andre eiendommelige Forhold, hvorpaa jeg skal tillade mig at henlede det ærede Finantsudvalgs Opmærksomhed, og som jeg blot her i al Besølighed berører, for at den ærede Kultusminister kan have sin Opmærksomhed rettet derpaa. Endelig tillader jeg mig at gjøre en Hensætning angaaende det meteorologiske Institut og dets daglige Beretninger. Disse have vundet megen Sympathi rundt om i Landet, og de have stiftet megen Nytte; men de vilde kunne stifte meget større Nytte, hvis der sørgedes for, at disse Beretninger kom hurtigere til Almenhedens Kundskab, hvilket kun vilde lade sig gjøre derved, at de daglig bleve telegraferede til alle Stationerne. Denne Hensætning tillader jeg mig at gjøre til den høitærede Minister. Efter det meteorologiske Instituts nuværende Standpunkt kan det en eller høist to Dages Tid i Forveien forudsige Veiret; men inden denne Forudsigelse kommer ud i Provindserne, er allerede det Veir indtraadt, der er forudsagt. Derfor stifter det forholdsvis mindre Nytte, end det vilde kunne gjøre, hvis Beretningerne telegraferedes Landet rundt hver Dag. Dette vilde have Betydning baade for Sømand og for Landmænd, ja, for alle Personer i alle mulige Livsstillinger. Man vil maasse indvende, at det vilde paaføre Telegrafvæsenet betydelige Udgifter, men Beløbene ville jo igjen gaa ind i Statskassen, saaledes at dette ikke vilde have Stort at sige. Jeg vil haabe, at den ærede paagjældende Minister vil have sin Opmærksomhed henvendt derpaa og saa vidt muligt indbringe mit Onske derom, thi jeg kan forsikre den ærede Minister, at det er et Onske, der næres meget almindelig. Det er til almindelig Beslagelse, at man nu først faar det meteorologiske Instituts Veirberetning at læse, efter at det Veir, der er forudsagt, allerede er indtraadt.